

Korona virüs – Nöromusküler Hastalıklar:

Korona virüs pandemisinde virüsün bir taşıyıcıdan başka bir insana geçmesini engellemenin en etkili yollarından biri kişisel hijyenin sağlanması diğeri ise sosyal temasın en alt düzeye indirilmesi ve sosyal mesafe kuralına uymak. Nöromusküler hastalığı olan hastalarımızın ayrıca aşağıdaki durumlara dikkat etmesi gerekiyor.

- **İlaç kullanmaya devam etsinler mi?**

Nöromusküler hastalarımızın bir kısmı oral steroid (kortizon) veya başka bir immünoşüpresan ilaç (örneğin, azotiyopürin, metotreksat, vb.) kullanıyor. Bu ilaçlar bağışıklık sistemini baskıladıkları için hastalarımız enfeksiyonlar açısından riskli sayılırlar. Ancak kullanılan ilaçların kesilmesi durumunda hastalıkları tekrarlayabilir ya da kötüleşebilir. Henüz bu ilaçları alan hastalarda Covid-19 enfeksiyonunun daha ağır seyrettiğine dair bilgi yoktur. Bu nedenle ilaçlarımızın kesilmesini ya da azaltılmasını önermiyoruz. Bu konuda yine de tereddütleriniz varsa ilgili hekiminiz ile görüşmenizi tavsiye ederiz.

- **Enfeksiyon belirtileri olunca ne yapılmalı?**

Belirtisiz olgular olabileceği bildirilmekle birlikte, bunların net oranı bilinmemektedir. En çok karşılaşılan belirtiler ateş, öksürük ve nefes darlığıdır. Bu yakınmalar ya da başka bir enfeksiyon belirtisi olduğunda hemen Sağlık Bakanlığınca önerilen bir Sağlık Kurumuna başvurmalısınız.

- **Rutin muayenelerine gitsinler mi?**

Rutin muayene gününüz yaklaştığında ilgili hekiminizle iletişime geçerek takibiniz konusunda bilgi almanızı öneririz.

- **İlaç günü gelen veya rapor yenilemek isteyen hastalar hastaneye gitsinler mi?**

Hayır. Sağlık Bakanlığı İlaç ve Eczacılık Başkan Yardımcılığı tarafından 16.03.2020 tarihinde yapılan duyuruda hastaların kronik olarak kullandıkları ilaçlarına erişimlerini kolaylaştırmak amacıyla; kırmızı, yeşil ve normal reçete ile verilmesi gereken izlemeye tâbi ilaçlar ile mor ve turuncu reçeteli ilaçlar da dâhil olmak üzere birtakım kolaylıklar getirilmiştir. Biten ilaç raporlarının süresi uzatılmış, daha sonra sağlık kontrolleri yaptırmak şartı ile raporlu ilaçları yazdırmak için sağlık kuruluşlarına başvurma gerekliliği kaldırılmıştır. Bu duyuruya ait ayrıntıları

<https://www.titck.gov.tr/duyuru/eczacilara-ve-tum-ilgililere-duyurulur-16032020090441> adresinde bulabilirsiniz.

- **Hastalığı nedeniyle tıbbi malzeme kullanan hastaların sağlık raporları ne olacak?**
SGK'nın 20.03.2020 tarihinde yaptığı duyuruda 01.03.2020 tarihi itibari ile sonlanmış veya bu tarihten sonra sonlanacak olan ve kronik hastalığı nedeniyle kişilere düzenlenmiş olan tıbbi malzeme raporlarının SGK tarafından sonradan belirlenecek tarihe kadar geçerli olduğu belirtilmiştir
(http://www.sgk.gov.tr/wps/wcm/connect/f35b3ef6-0658-44c8-97ce-8bd7d8b7a262/DUYURU+19.03.2020+parafs%C4%B1z.pdf?MOD=AJPERES&COVERT_TO=url&CACHEID=f35b3ef6-0658-44c8-97ce-8bd7d8b7a262).

- **Aspiratör, solunum destek cihazı (örn., BiPAP), öksürük destekleyici cihaz kullanan hastalar ne yapmalı?**
Cihazlarınızı temizleyin ve cihaz kılavuzuna göre filtreleri düzenli olarak değiştirin. Yeterli miktarda filtre ve tüp bulundurduğunuzdan emin olun. Bu konuda gerekli gördüğünüz durumlarda ilgili hekiminiz ile görüşmenizi tavsiye ederiz.

Prof. Dr. Kayıhan Uluç

TND Nöromüsküler Hastalıklar Çalışma Grubu Moderatörü